

Suvestinė redakcija nuo 2009-07-15 iki 2014-04-14

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [157-5741](#), i. k. 1042230ISAK00A1-238

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO

Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS VALSTYBĖS PARAMOS TEIKIMO UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ
PRIEGLOBSTĮ LIETUVOS RESPUBLIKOJE, INTEGRACIJAI TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2004 m. spalio 21 d. Nr. A1-238

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (Žin., 2004, Nr. 73-2539) 108 straipsnio 1 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarkos aprašą (pridedama).

2. L a i k a u netekusiais galios:

2.1. Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. kovo 18 d. įsakymą Nr. A1-68 „Dėl sutarčių bei prašymo formų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 44-1452);

2.2. Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. lapkričio 12 d. įsakymą Nr. 142 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 17 d. nutarimo Nr. 572 „Dėl Prieglobstį gavusių užsieniečių socialinės integracijos tvarkos patvirtinimo“ įgyvendinimo“ (Žin., 2002, Nr. 111-4933).

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti ministerijos sekretorei Violetai Murauskaitei.

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo ministro
2004 m. spalio 21 d.
įsakymu Nr. A1-238
(Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2009 m. liepos 3 d.
įsakymo Nr. A1-438 redakcija)

LIETUVOS VALSTYBĖS PARAMOS TEIKIMO UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ PRIEGLOBSTĮ LIETUVOS RESPUBLIKOJE, INTEGRACIJAI TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarkos aprašas (toliau vadinama – šis Tvarkos aprašas) reglamentuoja valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje (toliau vadinama – užsieniečiai, gavę prieglobstį), integracijai pagrindus, jos organizavimą, vykdymą ir administravimą.

2. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Užsienietis, gavęs prieglobstį – užsienietis, kuriam Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (Žin., 2004, Nr. [73-2539](#)) nustatyta tvarka suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje;

suteikus pabėgėlio statusą išduotas leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje (iki neįsigaliojo teismo sprendimas, panaikinant pabėgėlio statusą) ir jo šeimos nariams, kurie Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atvyko į Lietuvos Respubliką šeimų susijungimo pagrindu;

suteikus papildomą apsaugą išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (iki neįsigaliojo teismo sprendimas, panaikinant papildomą apsaugą);

suteikus laikiną apsaugą išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (iki neįsigaliojo teismo sprendimas, panaikinant laikinąją apsaugą);

Lietuvos valstybės parama integracijai – šiame Tvarkos apraše numatytų priemonių, kuriomis prieglobstį gavusiems užsieniečiams sudaromos tokios pat galimybės išlaikyti save ir dalyvauti visuomenės gyvenime, kaip ir kitiems visuomenės nariams, visuma;

Užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracija – konkretaus asmens (šeimos) adaptacijos svetimoje aplinkoje procesas, kuris prasideda Pabėgėlių priėmimo centre ir tęsiamas savivaldybių teritorijoje ir kurio metu asmeniui (šeimai) pagal poreikius suteikiamos švietimo, medicinos, socialinės ir kitos paslaugos, kad asmuo (šeima) galėtų įsijungti į bendruomenę ir darbo rinką.

Kitos šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas apibrėžtas Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“.

3. Pažeidžiamos užsieniečių, gavusių prieglobstį, grupės (toliau – pažeidžiamos grupės):

3.1. nelydimi nepilnamečiai;

3.2. nėščios moterys;

3.3. asmenys, patyrę kankinimus;

3.4. asmenys su psichikos sutrikimais;

3.5. asmenys, turintys sveikatos sutrikimų, sąlygojančių ilgalaikį nedarbingumą arba kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, aplinkos veiksnių neigiamo poveikio sumažėja asmens galimybės ugdytis, dalyvauti, veikti ir reikia nuolatinės kitų žmonių priežiūros, pagalbos;

3.6. pensinio amžiaus asmenys;

3.7. vienas iš tėvų, auginantis nepilnamečius vaikus;

3.8. šeimos, auginančios nepilnamečius vaikus.

4. Paramos integracijai sritys yra šios:

4.1. valstybinės kalbos mokymas;

4.2. švietimas;

4.3. užimtumas;

4.4. aprūpinimas gyvenamąja patalpa;

4.5. socialinė apsauga;

4.6. sveikatos apsauga;

4.7. visuomenės informavimas apie užsieniečių integraciją.

5. Užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracijoje dalyvauja šios institucijos:

5.1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kuri koordinuoja ir prižiūri Lietuvos valstybės paramos teikimą užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai, analizuoja su užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracija susijusius socialinius procesus ir rengia pasiūlymus dėl teisės aktų tobulinimo siekiant užtikrinti veiksmingą paramos integracijai teikimą;

5.2. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama – departamentas), kuris, užtikrindamas paramos integracijai teikimą:

5.2.1. vertina ir analizuoja užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracinius procesus, organizuoja šių procesų tyrimus, planuoja valstybės biudžeto lėšų paramai integracijai poreikį ir vykdo paramos teikimo integracijai monitoringą;

5.2.2. teikia pasiūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl valstybės biudžeto lėšų paramai integracijai poreikio ir dėl teisės aktų užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracijos klausimais tobulinimo;

5.2.3. organizuoja savivaldybių ir nevyriausybiinių organizacijų (toliau vadinama – integraciją įgyvendinančios institucijos), kitų institucijų ir įstaigų darbuotojų, socialinės integracijos srityje dirbančių užsieniečių, gavusių prieglobstį, mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą;

5.2.4. informuoja visuomenę apie užsieniečius, gavusius prieglobstį, siekdamas užkirsti kelią jų izoliacijai, visuomenės ksenofobijai, ir skatina toleranciją;

5.2.5. keičiasi su užsienio šalimis gerosios praktikos patirtimi;

5.2.6. bendradarbiauja su Migracijos departamentu prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centru, kitomis valstybės institucijomis savo kompetencijai priklausančiais klausimais;

5.3. Pabėgėlių priėmimo centras (toliau vadinama – centras):

5.3.1. organizuoja atvykusių iš Užsieniečių registravimo centro priėmimą ir apgyvendina centre prieglobstį gavusius užsieniečius bei nelydimus nepilnamečius, prieglobsčio prašytojus bei prieglobstį gavusius užsieniečius iki to laiko, kol jie bus iškelti į integracijos vykdymo vietas savivaldybių teritorijoje arba iki paramos integracijai pabaigos, jeigu socialinė integracija vykdoma centre;

5.3.2. teikia prieglobstį gavusiems užsieniečiams ir nelydimiems nepilnamečiams, prieglobsčio prašytojams bei prieglobstį gavusiems užsieniečiams būtiniausias švietimo, socialines bei sveikatos priežiūros paslaugas;

5.3.3. užtikrina teisinių paslaugų teikimą centre gyvenantiems nelydimiems nepilnamečiams, prieglobsčio prašytojams bei prieglobstį gavusiems užsieniečiams;

5.3.4. organizuoja ir įgyvendina užsieniečių, gavusių prieglobstį, socialinę integraciją centre ir savivaldybių teritorijose, administruoja tam skirtas lėšas, sudaro sutartis su prieglobstį gavusiais užsieniečiais dėl paramos integracijai teikimo, su integraciją įgyvendinančiomis institucijomis dėl paramos užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracijai teikimo ir yra atsakingas už lėšų integracijai skyrimą;

5.3.5. kontroliuoja, kaip integraciją įgyvendinančios institucijos, sudariusios sutartis dėl paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracijai, vykdo sutarčių sąlygas;

5.3.6. kartu su departamentu planuoja valstybės biudžeto lėšas integracijos priemonėms vykdyti;

5.3.7. priima sprendimus dėl paramos integracijai savivaldybės teritorijoje teikimo, šiame Tvarkos apraše numatytų išmokų skyrimo;

5.3.8. užtikrina informacijos apie paramos užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracijai priemonių įgyvendinimą ir integracijai skirtų lėšų panaudojimą, duomenų įvedimą, teikimą bei saugojimą Pabėgėlių administravimo informacinės sistemos duomenų bazėje ir kontroliuoja, ar integraciją įgyvendinančios institucijos tinkamai ir laiku registruoja duomenis;

5.3.9. analizuoja prieglobstį gavusių užsieniečių socialinės integracijos priemonių įgyvendinimo efektyvumą centre ir savivaldybių teritorijoje;

5.3.10. periodiškai teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ar jos įgaliotai įstaigai ataskaitas apie prieglobstį gavusių užsieniečių socialinės integracijos eigą ir paramai integracijai skirtų lėšų panaudojimą;

5.3.11. keičiasi su užsienio šalimis patirtimi, įgyvendinant paramos užsieniečių, gavusių prieglobstį, socialinei integracijai teikimą integracijos centruose.

II. UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ PRIEGLOBSTĮ, INTEGRACIJOS FINANSAVIMAS

6. Valstybės parama užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracijai teikiama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

7. Užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracijai gali būti naudojamos tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Lietuvos Respublikos fizinių ir juridinių asmenų įsteigtų humanitarinės pagalbos fondų, nevyriausybinių organizacijų lėšos.

8. Parama užsieniečiams, kuriems suteiktas pabėgėlio statusas, ir užsieniečiams, kuriems suteikta papildoma apsauga, pradedama teikti centre nuo sutarties pasirašymo dienos, o vėliau tęsiama savivaldybių teritorijoje.

Jeigu užsieniečiai, gavę prieglobstį, nedalyvavo paramos integracijai centro programoje, jiems valstybės parama savivaldybėje neteikiama.

III. UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ PRIEGLOBSTĮ, PARAMOS INTEGRACIJAI TEIKIMO PAGRINDAI IR ORGANIZAVIMAS

9. Užsienietis, gavęs prieglobstį, paramą integracijai gali gauti tik vieną kartą.

10. Užsieniečiai, gavę prieglobstį, norėdami gauti Lietuvos valstybės paramą integracijai (toliau vadinama – parama integracijai), pateikia pajamų ir turto deklaraciją pagal centro direktoriaus įsakymu patvirtintą formą.

11. Parama centre teikiama iki 8 mėnesių. Jeigu per nustatytą laikotarpį užsieniečiui, gavusiam prieglobstį, dėl objektyvių priežasčių nepavyko pasirengti integracijai savivaldybės teritorijoje, šis laikotarpis gali būti tęsiamas iki 12 mėnesių.

Jeigu užsieniečiai, gavę prieglobstį, priklauso pažeidžiamoms grupėms, šis laikotarpis gali būti pratęstas iki 18 mėnesių. Nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams, atsižvelgus į vaiko interesus, paramos teikimo centre laikotarpis gali būti pratęstas, kol jiems sukaks 18 metų. Iškilus nenumatytoms aplinkybėms parama centre gali būti tęsiama toliau, socialinės apsaugos ir darbo ministro ar jo įgalioto asmens sudarytai komisijai (toliau vadinama – komisija) pateikus, centro direktoriaus sprendimu.

Sprendimus dėl integracijos trukmės priima centro direktorius. Parama užsieniečių, kuriems suteikta laikina apsauga, integracijai vykdoma tik centre.

12. Parama integracijai užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, centre teikiama nuo leidimo nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo dienos.

13. Užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, šis Tvarkos aprašo 11 punkte nurodytu laikotarpiu teikiama:

13.1. būtiniausios socialinės, sveikatos priežiūros bei teisinės pagalbos paslaugos;

13.2. organizuojami intensyvūs lietuvių kalbos kursai (atitinkantys Europos Tarybos kalbos mokėjimo aprašą A1 lygį) ir Lietuvos visuomenės pažinimo kursai pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas programas;

13.3. kartu su teritorine darbo birža ir teritorine darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnyba organizuojamas tinkamo darbo ir asmeninių savybių įvertinimas, profesijos mokymo ir

perkvalifikavimo, darbo paieškos kursai. Užsieniečių profesiniai įgūdžiai, esant būtinybei, vertinami švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

14. Parama užsieniečių, gavusių prieglobstį, integracijai centre ar savivaldybės teritorijoje gali būti mažinama, sustabdoma arba nutraukiama komisijos teikimu, centro direktoriaus sprendimu, jeigu užsienietis, gavęs prieglobstį:

14.1. be pateisinamos priežasties praleidžia 40 ir daugiau procentų valstybinės kalbos, Lietuvos visuomenės pažinimo kursų užsiėmimų;

14.2. be pateisinamos priežasties neatvyksta registruotis į teritorinę darbo biržą arba atsisako profesinio mokymo arba jam siūlomo darbo;

14.3. be pateisinamos priežasties pakviestas daugiau kaip du kartus neatvyksta pas kuratorių, nedalyvauja numatytoje integracijos priemonėse;

14.4. neteisingai informuoja (arba neinformuoja) integraciją įgyvendinančią instituciją apie savo gyvenimo sąlygų pokyčius, svarbius valstybės paramos teikimo požiūriu;

14.5. yra įvykdęs administracinės teisės pažeidimus ir buvo nubaustas administracine nuobauda, patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, atlieka laisvės atėmimo bausmę, laikomas kardomojo įkalinimo vietoje;

14.6. nevykdo sutartyje su integraciją įgyvendinančia institucija numatytų įsipareigojimų;

14.7. ilgiau kaip tris mėnesius išvyksta iš Lietuvos Respublikos ir negrįžta iki integracijos laikotarpio pabaigos.

15. Užsienietis, gavęs prieglobstį, kuriam yra priimtas sprendimas nutraukti valstybės paramą integracijai centre ar savivaldybių teritorijoje, per 2 savaites nuo priimto sprendimo dienos privalo išvykti iš centro. Tuo atveju, jei užsienietis, gavęs prieglobstį, atsisako išvykti iš centro, jo išskeldinimas sprendžiamas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

16. Šio Tvarkos aprašo 15 punkte nurodytas paramos nutraukimas ir išskeldinimas iš centro dėl praleistų užsiėmimų gali būti atidedamas šiems užsieniečiams, gavusiems prieglobstį: nelydimiems nepilnamečiams; asmenims, turintiems sveikatos sutrikimų; nėščioms moterims; taip pat asmenims, patyrusiems savo šalyje kankinimus arba kitokias psichologinio, fizinio arba seksualinio smurto formas.

17. Atsižvelgdamas į užsieniečių, gavusių prieglobstį, psichologinę būseną, priklausymą pažeidžiamų asmenų grupei, kitas socialinės rizikos aplinkybes bei pasirengimą darbui, centras priima sprendimus dėl tolesnės integracijos vykdymo. Tęsiant integraciją savivaldybių teritorijoje, prieglobstį gavę užsieniečiai pateikia centrui prašymą, leidimą gyventi bei turto deklaraciją ne vėliau kaip prieš 15 kalendorinių dienų iki paramos teikimo centre laikotarpio pabaigos.

18. Pasibaigus integracijai centre, parama integracijai teikiama savivaldybės teritorijoje, kuri trunka iki 12 mėnesių nuo užsieniečių, gavusių prieglobstį, išvykimo iš centro dienos, bet ne ilgiau negu trunka išduoto leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje galiojimo terminas arba iki asmens išvykimo iš Lietuvos Respublikos.

19. Integraciją įgyvendinanti institucija:

19.1. sudaro su užsieniečiu, gavusiu prieglobstį, ar jo šeima sutartį pagal centro direktoriaus įsakymu patvirtintą formą, kurioje aptariamos sutarties šalių teisės ir pareigos, atsakomybė ir galiojimo terminas;

19.2. teikia ataskaitas centrui, registruoja duomenis apie integracijos vykdymą ir lėšų panaudojimą Pabėgėlių administravimo informacinės sistemos duomenų bazėje;

19.3. įvertinusi integracijos eigą, teikia pasiūlymus bei išvadas centrui dėl paramos integracijai pratęsimo, mažinimo, sustabdymo, atnaujinimo arba nutraukimo.

20. Parama integracijai, įvertinus integraciją įgyvendinančios institucijų pateiktus pasiūlymus bei centro išvadas ir, esant būtinumui, atsižvelgus į užsieniečio, gavusio prieglobstį, pateiktus paaiškinimus, komisijai pateikus, centro direktoriaus sprendimu gali būti mažinama, sustabdoma, nutraukiama ar tęsiama.

21. Integraciją įgyvendinančioms institucijoms lėšos prieglobstį gavusio užsieniečio ar jo šeimos integracijai vykdyti pagal lėšų poreikį skiriamos atskiroms priemonėms įgyvendinti:

21.1. vienkartinėi įsikūrimo pašalpai;

21.2. pašalpai gyvenamųjų patalpų nuomai, būsto šildymui, šaltam bei karštam vandeniui,

dujoms, elektros energijai ir kitoms komunalinėms paslaugoms apmokėti;

21.3. piniginei pašalpai būtiniausioms reikmėms;

21.4. lietuvių kalbos mokymui;

21.5. pašalpai mokyklinio amžiaus vaikams būtiniausiems mokykliniams reikmenims įsigyti;

21.6. ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymui ikimokyklinio ugdymo įstaigose apmokėti;

21.7. išmokoms vaikams iki 3 metų, jeigu jie nelanko ikimokyklinio ugdymo įstaigų;

21.8. sveikatos draudimui;

21.9. paramai integracijai administruoti;

21.10. kitoms integracijos priemonėms.

22. Jeigu, įgyvendinant šio Tvarkos aprašo 21 punkte numatytas priemonės, visiškai nepanaudojamos kuriai nors priemonei skirtos lėšos, integraciją įgyvendinanti institucija, komisijai pateikus, centro direktoriaus sprendimu jas gali panaudoti kitoms prieglobstį gavusio užsieniečio ar jo šeimos integracijos priemonėms. Centras, nevirsydamas integracijai skirtos bendros metinės lėšų sumos, komisijai pateikus, gali skirti papildomai lėšų naujoms priemonėms įgyvendinti, jeigu tai būtina integracijai užtikrinti ir jeigu prieglobstį gavęs užsienietis aktyviai dalyvauja numatytose integracijos priemonėse.

23. Integraciją savivaldybės teritorijoje įgyvendinančiai institucijai paramai administruoti gali būti skiriama ne daugiau kaip 15 procentų integracijai skirtų lėšų.

24. Šiame Tvarkos apraše nustatytoms funkcijoms vykdyti paramos teikimą užtikrinančioms institucijoms skiriamos paramai integracijai numatytos valstybės biudžeto lėšos.

25. Jeigu per šio Tvarkos aprašo 18 punkte nustatytą laikotarpį pažeidžiamoms grupėms nepavyksta įgyvendinti integracijos, komisija gali šį laikotarpį dar pratęsti, bet ne ilgiau negu trunka išduoto leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje galiojimo terminas. Bendras integracijos laikotarpis centre ir savivaldybės teritorijoje negali būti ilgesnis kaip 60 mėnesių. Sprendimą dėl integracijos paramos trukmės pratęsimo komisija priima per 30 dienų nuo prieglobstį gavusio užsieniečio prašymo pateikimo datos, remdamasi jo prašymu, integraciją įgyvendinančios institucijos ir centro atitinkamais pasiūlymais bei išvadomis. Prašymas turi būti pateiktas ne vėliau, kaip likus 30 dienų iki skirtos paramos integracijai teikimo pabaigos.

26. Pratęsiant paramą gali būti skiriama papildomų lėšų atskiroms priemonėms įgyvendinti:

26.1. iki 80 procentų šio Tvarkos aprašo numatytų dydžių, jeigu paramos gavimo laikas savivaldybėje yra nuo 12 iki 24 mėnesių;

26.2. iki 70 procentų šio Tvarkos aprašo numatytų dydžių, jeigu paramos gavimo laikas savivaldybėje yra nuo 24 iki 36 mėnesių;

26.3. iki 60 procentų šio Tvarkos aprašo numatytų dydžių, jeigu paramos gavimo laikas savivaldybėje yra nuo 36 iki 48 mėnesių;

26.4. iki 50 procentų dydžio šio Tvarkos aprašo numatytų dydžių, jeigu paramos gavimo laikas savivaldybėje yra nuo 48 iki 60 mėnesių.

27. Pratęsiant paramą, dydžių mažinimas netaikomas lėšoms, skiriamoms pagal šio Tvarkos aprašo 34, 35, 49, 51.3–51.5 punktus.

IV. UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ PRIEGLOBSTĮ, ŠVIETIMAS

28. Centre organizuojami intensyvūs lietuvių kalbos kursai (atitinkantys Europos Tarybos kalbos mokėjimo aprašų A1 lygį) ir Lietuvos visuomenės pažinimo kursai pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas programas.

29. Integraciją įgyvendinanti institucija savivaldybės teritorijoje organizuoja valstybinės kalbos mokymo programą, patvirtintą švietimo ir mokslo ministro, atitinkančią Europos Tarybos kalbos mokėjimo aprašų A2 lygį ir I valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos reikalavimus.

30. Užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, integraciją įgyvendinanti institucija organizuoja 190 valandų valstybinės kalbos mokymo kursus. Kursams pasibaigus, integracijos programos įgyvendinimo metu užsieniečiai, gavę prieglobstį, laiko I valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos egzaminą.

31. Užsieniečiui, gavusiam prieglobstį, neišlaikius I valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos

egzamino dėl pateisinamų priežasčių (psichikos sveikatos sutrikimas, negebėjimas per skirtą laiką išmokyti, kas užduota, ir panašiai), papildomai gali būti skiriamas iki 100 valandų kursas, kurį išklaudius integracijos programos įgyvendinimo metu egzaminas laikomas pakartotinai.

32. Pilnamečiai užsieniečiai turi teisę mokytis bendrojo lavinimo ir profesinėse mokyklose švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

33. Nepilnamečiams užsieniečiams, prieglobsčio prašytojams, valstybinės kalbos mokymas gali būti organizuojamas ikimokyklinio ugdymo grupėse, taip pat skiriamos papildomos lietuvių kalbos pamokos bendrojo lavinimo mokyklose. Papildomas lietuvių kalbos mokymas gali būti apmokamas iš integracijai skirtų lėšų.

34. Prieš mokslo metų pradžią iš integracijai skirtų lėšų užsieniečių, gavusių prieglobstį, mokyklinio amžiaus vaikams mokymo priemonėms įsigyti skiriama iki 1 bazinės socialinės išmokos dydžio pašalpa, kurią integraciją įgyvendinanti institucija perveda į prieglobstį gavusio užsieniečio asmeninę sąskaitą. Integraciją įgyvendinanti institucija gali padėti užsieniečiui įsigyti mokymo priemones. Ši pašalpa neskiriama, jei užsieniečių, gavusių prieglobstį, vaikai turi teisę gauti Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatyme (Žin., 2006, Nr. [73-2755](#); 2008, Nr. [63-2382](#)) nustatytą socialinę paramą mokiniams.

35. Užsieniečių, gavusių prieglobstį, ikimokyklinio amžiaus vaikai integracijos laikotarpiu gali būti ugdomi lopšeliuose, lopšeliuose-darželiuose, darželiuose ir mokyklose-darželiuose. Vaikų ugdymas valstybinėse ir savivaldybių ikimokyklinio ugdymo įstaigose apmokamas iš integracijai skirtų lėšų.

V. UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ PRIEGLOBSTĮ, LAIKINAS APGYVENDINIMAS

36. Užsieniečiai, gavę prieglobstį, savivaldybių teritorijoje apgyvendinami per 60 dienų nuo sutarties dėl paramos integracijai teikimo su integraciją įgyvendinančia institucija pasirašymo dienos.

Užsieniečiai, gavę prieglobstį, turi patys susirasti gyvenamąjį plotą su integraciją įgyvendinančios institucijos parama.

37. Užsieniečių, gavusių prieglobstį, ir jų bagažo pervežimą iki gyvenamosios vietos savivaldybių teritorijoje organizuoja centras.

38. Pašalpa gyvenamųjų patalpų nuomai, būsto šildymui, šaltam bei karštam vandeniui, dujoms, elektros energijai ir kitoms komunalinėms paslaugoms kartu su kitais mokesčiais prieglobstį gavusiems užsieniečiams skiriama pagal šiuos normatyvus:

38.1. iki 2 valstybės remiamų pajamų sumos per mėnesį – vienam asmeniui arba 2 asmenų šeimai;

38.2. iki 3 valstybės remiamų pajamų sumos per mėnesį – 3 ir daugiau asmenų šeimai;

39. Integraciją įgyvendinanti institucija perveda pašalpą gyvenamojo ploto nuomai, būsto šildymui, šaltam bei karštam vandeniui, dujoms, elektros energijai ir kitoms komunalinėms paslaugoms apmokėti į prieglobstį gavusio užsieniečio asmeninę sąskaitą.

40. Pensinio amžiaus, nelydimus neįgalius nepilnamečius ir neįgalius užsieniečius, gavusius prieglobstį, kurie negali gyventi savarankiškai ir kuriems būtina priežiūra, slauga bei sveikatos priežiūros paslaugos, savivaldybės apgyvendina globos (rūpybos) įstaigose, iš anksto suderinusios tai su jais pačiais ir teisėtais jų atstovais (jiems esant). Užsieniečių, gavusių prieglobstį, apgyvendintų globos (rūpybos) institucijose, išlaikymo ir integracijos išlaidos apmokamos iš integracijai skirtų lėšų. Išlaikymo išlaidos nustatomos pagal šiose institucijose galiojančius normatyvus, integracijos atskirų priemonių įgyvendinimo išlaidos – pagal šį Tvarkos aprašą. Pasibaigus integracijos laikotarpiui, užsieniečiai, gavę prieglobstį, globos (rūpybos) institucijose išlaikomi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

41. Nelydimus nepilnamečius apgyvendinus globėjų (rūpintojų) gyvenamojoje vietoje, jų išlaikymo ir integracijos išlaidos apmokamos iš integracijai skirtų lėšų. Vaiko globos (rūpybos) išmoka skiriama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, o integracijos atskirų priemonių įgyvendinimo išlaidos nustatomos pagal šį Tvarkos aprašą. Pasibaigus integracijos laikotarpiui, globėjus (rūpintojus) turintys vaikai išlaikomi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų

nustatyta tvarka.

VI. UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ PRIEGLOBSTĮ, UŽIMTUMAS

42. Siekiant įtraukti užsieniečius, gavusius prieglobstį, į darbo rinką ir užtikrinti Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatyme (Žin., 2006, Nr. [73-2762](#)) numatytas valstybines užimtumo ir socialines garantijas, integraciją įgyvendinančios institucijos vykdo šias priemones: užsieniečiai supažindinami su Lietuvos darbo rinką, išsiaiškinamos jų galimybės, tobulinama kvalifikacija, pakeičiant arba įgyjant naują profesiją, informuojama ir prireikus padedama organizuoti savarankišką verslą, padedama įsidarbinti pagal darbo sutartis.

43. Užsienietis, gavęs prieglobstį, kuriam reikia valstybės pagalbos įsidarbinant, įsiregistruoja teritorinėje darbo biržoje.

44. Užsieniečio, gavusio prieglobstį, integraciją įgyvendinanti institucija prireikus, suderinusi su centru, sudaro su teritorine darbo birža sutartį dėl užimtumo priemonių įgyvendinimo pagal individualų užsieniečio integracijos į darbo rinką planą. Profesinis mokymas gali būti vykdomas pagal specialiai pritaikytas individualias programas.

45. Gavus informaciją iš teritorinės darbo biržos, kad užsienietis, gavęs prieglobstį, be pateisinamos priežasties atsisakė dirbti viešuosius darbus ar siūlomo profesinio mokymo, taip pat pašalinus jį iš šių darbų ar mokymo, pakartotinai lėšos jo užimtumui organizuoti neskiriamos.

46. Užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, įdarbinti gali būti steigiamos naujos darbo vietos. Lėšos naujoms darbo vietoms steigti skiriamos iš paramos integracijai numatytų lėšų, sudarant su darbdaviu sutartį. Sprendimą dėl darbo vietos steigimo, komisijai pateikus, priima centro direktorius.

47. Organizuojančiam savo verslą asmeniui iš integracijai skirtų lėšų gali būti suteikta vienkartinė pinigine parama verslo liudijimui, licencijai, darbo priemonėms įsigyti arba nuomoti.

48. Baigęs lietuvių kalbos kursus, profesinį mokymą ir laikinai dirbęs viešuosius darbus, užsienietis, gavęs prieglobstį, privalo pats aktyviai ieškoti galimybių įsidarbinti.

VII. UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ PRIEGLOBSTĮ, SVEIKATOS APSAUGA

49. Užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, integracijos laikotarpiu sveikatos priežiūra organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo (Žin., 1994, Nr. [63-1231](#); 1998, Nr. [112-3099](#)), Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu (Žin., 2002, Nr. [123-5512](#)) ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, siekiant užtikrinti asmens bei visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

50. Užsieniečiai, gavę prieglobstį, integracijos centre laikotarpiu draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu iš centro išlaikymui skiriamų lėšų, o integracijos savivaldybių teritorijoje laikotarpiu – iš paramos integracijai skiriamų valstybės biudžeto lėšų.

VIII. UŽSIENIEČIŲ, GAVUSIŲ PRIEGLOBSTĮ, SOCIALINĖ APSAUGA

51. Užsieniečiai, gavę prieglobstį, integracijos laikotarpiu iš integracijai skirtų lėšų turi teisę:

51.1. gauti vienkartinę įsikūrimo išmoką, kurios dydis nustatomas pagal Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo (Žin., 1994, Nr. [89-1706](#); 2004, Nr. 88-3208) 9 straipsnio 1 dalyje nustatytą vienkartinės išmokos įsikurti dydį:

51.1.1. nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams sulaukus pilnametystės – 80 procentų įstatyme nustatyto vienkartinės išmokos dydžio;

51.1.2. suaugusiems asmenims – 16 procentų vienkartinės išmokos dydžio;

51.1.3. nepilnamečiams užsieniečiams – 12 procentų vienkartinės išmokos dydžio.

Šeimai vienkartinę įsikūrimo išmoką neturi viršyti 40 procentų vienkartinės išmokos dydžio.

Vienkartinę įsikūrimo pašalpą skiriama kartu su kitomis užsieniečio, gavusio prieglobstį, integracijai skirtomis lėšomis. Integraciją įgyvendinanti institucija perveda pašalpą į užsieniečio, gavusio prieglobstį, sąskaitą.

Vienkartinė įsikūrimo pašalpa skirta būtiniausiems baldams ir namų apyvokos reikmenims įsigyti, o prireikus – kelionės ir bagažo pervežimo iki gyvenamosios vietos išlaidoms padengti.

Integraciją įgyvendinanti institucija padeda užsieniečiui, gavusiam prieglobstį, persikelti. Ši institucija pervežimo paslaugas suteikusiai įmonei apmoka tiesiogiai, neviršydamą vienkartinei įsikūrimo pašalpai skirtos lėšų sumos;

51.2. kas mėnesį gauti pinigines pašalpas būtiniausioms reikmėms – maistui, drabužiams, higienos reikmenims, visuomeniniam transportui ir kt. (toliau vadinama – mėnesinė pašalpa). Mėnesinės pašalpos, skiriamos užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, sudaro 60 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio.

Šios pašalpos neskiriamos tiems pensinio amžiaus, nelydimiems nepilnamečiams ir neįgaliems, prieglobstį gavusiems, užsieniečiams, kuriems teikiamos stacionarios socialinės paslaugos globos (rūpybos) institucijose, ir nelydimiems nepilnamečiams, apgyvendintiems paskirto globėjo (rūpintojo) gyvenamojoje vietoje.

Užsieniečiui, gavusiam prieglobstį, išvykus iš Lietuvos Respublikos ilgesniam kaip 30 dienų laikotarpiui, integraciją įgyvendinančios institucijos sprendimu mėnesinės pašalpos mokėjimas laikinai sustabdomas. Pašalpa užsieniečio, gavusio prieglobstį, išvykimo laikotarpiu nemokama. Grįžus užsieniečiui, pašalpos mokėjimas tęsiasi.

51.3. gimus kūdikiui, gauti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatyme nustatyto dydžio vienkartinę išmoką;

51.4. mirus užsieniečiui, turėjusiam prieglobstį, jo šeimos nariai arba jį laidojusieji asmenys gauti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl paramos mirties atveju“ (Žin., 1993, Nr. [73-1371](#)) 2 straipsnyje nustatyto dydžio laidojimo pašalpą;

51.5. gauti išmoką vaikui Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka. Ši išmoka skiriama tik tiems užsieniečių, gavusių prieglobstį, vaikams, kurie nelanko ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

52. Užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, kuriems išduotas leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, parama, numatyta šios Tvarkos aprašo 51.3–51.5 punktuose, iš integracijai skirtų lėšų nėra teikiama. Minėtiems asmenims ši parama teikiama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

IX. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS APIE UŽSIENIEČIŲ INTEGRACIJĄ

53. Siekdamas formuoti palankią viešąją nuomonę apie užsieniečius, gavusius prieglobstį, lietuvių ir užsienio kalbomis teikti informaciją apie valstybės paramos integracijai Lietuvoje teikimo sąlygas ir statistinę informaciją apie paramos teikimą užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, centras ir integraciją įgyvendinančios institucijos:

53.1. bendradarbiauja su žiniasklaidos priemonėmis, teikia joms informaciją, rengia medžiagą specializuotoms radijo, televizijos laidoms bei straipsniams;

53.2. organizuoja viešuosius seminarus, konferencijas bei kitas priemones;

53.3. leidžia informacinius bei specializuotus periodinius leidinius;

53.4. organizuoja šventes, vakarones, dalyvaujant užsieniečiams, gavusiems prieglobstį, bei vietos bendruomenei;

53.5. periodiškai atnaujiną interneto svetaines.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

54. Ginčai, kilę dėl paramos integracijai teikimo, sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-255](#), 2004-11-12, Žin., 2004, Nr. 168-6201 (2004-11-20), i. k. 1042230ISAK00A1-255

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. spalio 21 d. įsakymo Nr. A1-238 "Dėl Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-121](#), 2005-05-05, Žin., 2005, Nr. 60-2129 (2005-05-12), i. k. 1052230ISAK00A1-121

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. spalio 21 d. įsakymo Nr. A1-238 "Dėl Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos respublikoje, integracijai tvarkos aprašo patvirtinimo" papildymo

3.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-13](#), 2006-01-11, Žin., 2006, Nr. 5-167 (2006-01-14), i. k. 1062230ISAK000A1-13

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. spalio 21 d. įsakymo Nr. A1-238 "Dėl Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-107](#), 2006-04-14, Žin., 2006, Nr. 44-1618 (2006-04-22), i. k. 1062230ISAK00A1-107

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. A1-13 "Dėl Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-188](#), 2006-07-10, Žin., 2006, Nr. 79-3125 (2006-07-20), i. k. 1062230ISAK00A1-188

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. A1-13 "Dėl Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-8](#), 2007-01-16, Žin., 2007, Nr. 8-331 (2007-01-19), i. k. 1072230ISAK0000A1-8

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. A1-13 "Dėl Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-438](#), 2009-07-03, Žin., 2009, Nr. 83-3449 (2009-07-14), i. k. 1092230ISAK00A1-438

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. spalio 21 d. įsakymo Nr. A1-238 "Dėl Lietuvos valstybės paramos teikimo užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo